www.dmmh.no

Fagplan

Pedagogisk utviklingsarbeid i barnehagen, 30 stp

Kommunikasjon, språk og tekst

2011/12

DronningMaudsMinne
HØGSKOLE FOR FØRSKOLELÆRERUTDANNING

Pedagogisk utviklingsarbeid i barnehagen; Kommunikasjon, språk og tekst

Navn	Pedagogisk utviklingsarbeid i barnehagen (pub) innenfor Kommunikasjon, språk og tekst
Engelsk navn	Curriculum plan pedagogicial development work in kindergarten: Communication, language and text
Studiepoeng	30 studiepoeng
Heltid / deltid	Deltid
Type studium	30 studiepoeng studieenhet
Antall semester	2
Startsemester	Avtales etter behov
Kostnader	www.dmmh.no/regler
Opptak	Lokalt opptak
Faglig kontaktperson	Sissel Mørreaunet (smo@dmmh.no)
Gjelder for studentkull	

Godkjenning av Studieplanen

Førstelektor ved Høgskolen i Vestfold Turid Thorsby Jansen har vært ekstern konsulent.

Vedtatt i DMMHs styre oktober 2009

Vedtatt i DMMHs styre oktober 2009

Kort om studiet

Dette studiet kvalifiserer for ledelse av utviklingsarbeid i barnehager. Endringer i samfunn og barnehagesektoren øker kravet til omstilling og utvikling hos arbeidstakere og organisasjonen barnehage. Pedagogisk ledelse og kompetansebygging knyttet til Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver inn mot fagområdet kommunikasjon, språk og tekst er derfor sentralt. Utviklingsarbeidet vil være nært knyttet til dette fagområdet. I dette står barns medvirkning sentralt.

Målgruppe

Målgruppen for studiet er pedagogiske ledere, styrere og konsulenter på barnehageområdet som ønsker å utvide sin kompetanse i ledelse av barnehageutvikling.

Opptakskrav

- Bachelorutdanning som førskolelærer, eller annen 3-årig pedagogisk utdanning fra høgskole eller universitet.
- Studentene må arbeide i barnehage så lenge studiet varer.

Yrkesmuligheter

Studiet ses som ledd i Kunnskapsdepartementets føringer for kompetanseutvikling i barnehagesektoren med vekt på pedagogisk ledelse inn mot rammeplan for barnehagens fagområde kommunikasjon, språk og tekst.

Læringsutbytte

Studenten skal ved fullført studium ha utviklet kunnskap, ferdigheter og kompetanse, som gjør at studenten kan:

- lede, planlegge, gjennomføre, dokumentere og vurdere et utviklingsarbeid i barnehagen der barn og personalet medvirker
- utvikle og endre pedagogisk praksis slik at endringen blir en kontinuerlig prosess og av varig karakter
- analysere, tolke og operasjonalisere Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, slik at barn blir viktige aktører i utviklingsarbeid med særlig fokus på fagområdet kommunikasjon, språk og tekst.
- arbeide med å kartlegge kompetansen til personalet innenfor fagområdet kommunikasjon, språk og tekst og tilrettelegge kunnskap for personalet.

Ledelse og kompetanseutvikling står sentralt i dette studiet. Det er lagt vekt på at det skal være en nær sammenheng mellom drøfting av teori og reelle praksiserfaringer fra ledelse av eget utviklingsarbeid i egen barnehage. Barns medvirkning i utviklingsarbeidet vil være et sentralt fokus. Det legges vekt på at teoretiske spørsmål blir konkretisert og utprøvd i de praktiske delene av studiet, samtidig som denne praksisen skal være gjenstand for refleksjon og utvikling.

Innhold

Studiet tar utgangspunkt i kunnskap om at dokumentasjon er viktig for få til pedagogiske endringer av varig karakter. I utviklingsarbeidet må barns medvirkning være sentralt, og refleksjoner over barns medvirkning må være del av prosessen. Gjennom ledelse av utviklingsarbeidet er hensikten at kompetanse bygges, for på den måten å gjøre barnehagen til en lærende organisasjon.

Studiet er inndelt i en generell del og en fagprofilert del. Det pedagogiske innholdet knyttes til følgende fokusområder:

<u>Generell del av studiet</u>

- Barnehagens samfunnsmandat
- Barns medvirkning, læring og utvikling
- Barnehagen som lærende organisasjon
- Pedagogisk ledelse og kompetanseutvikling
- Dokumentasjonsprosesser og vurdering

<u>Fagprofilert del; Kommunikasjon, språk og tekst</u>

- Kommunikasjon, språk og tekst – ulike faglige perspektiver
- Språk og språkstimulering i barnehagen – lek og læring
- Barnekultur – formidling og kvalitet
- Barnehagebarn lager tekster
- Barnelitteratur
- Digitale verktøy og tekstskaping

Organisering og arbeidsmåter

Studiet vil være samlingsbasert, ha nettverksgrupper og IKT-støttet veiledning. Samlingene er obligatoriske.

Studentene inndeles i lokale nettverksgrupper. Hver gruppe skal møtes mellom samlingene for å gi hverandre støtte og utveksle erfaringer i utviklingsarbeidet. I tillegg til nettbasert veiledning vil deltakerne få veiledning av faglærer.

Innholdet vil forøvrig være teoriformidling og erfaringsdeling. Det vil veksle mellom veiledning knyttet til individuelt arbeid og gruppearbeid. Selvstudium og drøfting på nett vil være egnete arbeidsformer gjennom hele studiet.

Vurdering

Individuell skriftlig hjemmeeksamen over to dager

Maksimum sidetall: 10 sider

Regler for avsluttende vurdering

www.dmmh.no

Hovedemne

Emnekode	
Navn hovedemne	Pedagogisk utviklingsarbeid i barnehagen (pub) innenfor fagområdet Kommunikasjon, språk og tekst
Engelsk navn	Pedagogicial development work in kindergarten: Communication, language and text
Studiepoeng	30 studiepoeng
Undervisningsperiode	2011-2012
Emneansvarlig	Marit Semundseth

Arbeidskrav

- Veiledning i basisgrupper mellom samlingene knyttet til eget utviklingsarbeid
- Underveisrapport av utviklingsarbeidet
- 2 refleksjonsnotat i essayistisk form relatert til eget utviklingsarbeid: 8-10 sider
- Begrunnelse av selvvalgt pensum (ca.300 s)

Eksamen

Emnekode	
Navn delemne	Pedagogisk utviklingsarbeid i barnehagen (pub) innenfor fagområdet Kommunikasjon, språk og tekst
Studiepoeng	30 studiepoeng
Prosentandel av karakter	100 %

Undervisningsperiode	2011-2012
Eksamensform	Individuell skriftlig hjemmeeksamen
Varighet eksamen	2 dager
Sensur	Ekstern sensur
Karakteruttrykk	Bokstavkarakter (A-F)

Pensum

Pensum som har vært brukt ved tidligere avlagte eksamener i et fag eller emne kan ikke være pensum ved senere eksamener. Studentene må vurdere pensumlisten i forhold til tidligere avlagte eksamener og kontakte faglærerne for å få forslag til annen pensumlitteratur dersom de finner pensumlitteratur som er brukt ved tidligere avlagte eksamener.

Med forbehold om endringer

Generell del ca 850 sider

Emnebasert del ca 850 sider

Selvvalgt pensum ca 300 sider

Tottalt ca 2000 sider

Generelt pensum

Bae, B. (2009). Å se barn som subjekt – noen konsekvenser for pedagogisk oppvekstarbeid. I Mørreaunet, Glaser, Lillemyr og Hoåas Moen(red)Inspirasjon og kvalitet i praksis – med hjerte for barnehagefeltet. Oslo.Pedagogisk Forum. 17 s*

Brostrøm, S. og Hansen, M. (2004). Didaktikk og dannelse Oslo: Damm. 43 s

Dahlberg, G., Moss, P. og Pence, A. (2002). Fra kvalitet til meningsskaping - morgendagens barnehage. Oslo: Kommuneforlaget (kap 1-5 og 7). 198 s

Eide, B. og Winger, N. (2003). Fra barns synsvinkel: - intervju med barn - metodiske og etiske refleksjoner. Oslo: Cappelen Akademiske Forlag. (kap 1- 4). 52 s

Irgens, E. J. (2007). Profesjon og organisasjon: å jobbe som profesjonsutdannet. Bergen: Fagbokforlaget. 70 s

Karlsen, J. B. (2003). Gode fagtekster. Essayskriving for begynnere (kap 1 og 2). Oslo: Universitetsforlaget. 99 s

Kvistad, K. og Søbstad, F. (2005). Kvalitetsarbeid i barnehagen. Oslo. Cappelen Akademiske Forlag. 188 s.

Ødegaard, E. E. og Birkeland, L. (2002). Tusen erfaringer søker fortellinger. Bergen: Høgskolen i Bergen. Rapport nr 2/02. ISBN 82-7709-044-7. 110 s

Taguchi, H.L. og Åberg, A.(2006). Lyttende pedagogikk: Etikk og demokrati i pedagogisk arbeid. Oslo: Universitetsforlaget. 154 s

Wadel, C. (1997). Pedagogisk ledelse og utvikling av læringskultur. I Fuglestad, O. L. og Lillejord, S. Pedagogisk ledelse i et relasjonelt perspektiv. Bergen: Fagbokforlaget. 16 s *

Emnebasert pensum

Hopperstad, M., Semundseth, M. og Lorentzen, R. T. (under utgivelse). Hvilke interesser synes å motivere femåringer til å skrive i barnehagen? *Tidsskriftet FoU i Praksis,* 2/2009. 19 sider.

Letnes, M. A. & Jæger, H. (2008). Bilde + tekst = språklig vekst. I S. Kibsgaard (red.), *GLSM i barnehagen* (s. 161-175). Universitetsforlaget. 14 sider.

Kibsgaard, S. (2008). Barnehagen, et kraftsenter for læring. I S. Kibsgaard (red.), *GLSM i barnehagen* (s. 17-25). Universitetsforlaget. 9 sider.

Kibsgaard, S. (2008). Snakk om begrep!. I S. Kibsgaard (red.), *GLSM i barnehagen* (s. 46-61). Universitetsforlaget. 15 sider.

Kibsgaard, S. (2008). Litteratur og fortelling. I S. Kibsgaard (red.), *GLSM i barnehagen* (s. 187-201). Universitetsforlaget. 14 sider.

Kibsgaard, S. & Husby, O. (2009). *Norsk som andrespråk. Barnehage og barnetrinn.* Kap. 1 og 7. Universitetsforlaget. 41 sider.

Lorentzen, R. T. (2003). Skriftspråkstimulering i førskolealder. I I. Austad (red.), *Mening i tekst - teorier og metoder i grunnleggende lese- og skriveopplæring* (s. 213-258). Oslo: Cappelen Akademisk Forlag. 44 sider.

Lorentzen, R. T. (2008). Skriving i barnehagen - eller leikeskriving? I R.T. Lorentzen & J. Smidt (red.), *Å skrive i alle fag* (s. 93-107). Universitetsforlaget. 14 sider.

Lorentzen, R. T. (2009). Den tidlege skriveutviklinga. I J. Smidt (red.), *Norskdidaktikk, ei grunnbok* (s. 113-135). Universitetsforlaget. 22 sider.

Matre, S. (2009). Om språk og språkutvikling. I J. Smidt (red.), *Norskdidaktikk, ei grunnbok* (s. 46-77). Universitetsforlaget. 32 sider.

Matre, S. (2009). Leik og språk. I J. Smidt (red.), *Norskdidaktikk, ei grunnbok* (s. 78-86). Universitetsforlaget. 8 sider.

Sandvik, M. & Spurkland, M. (2008). Allan, Angelika og Albert Åberg = sant!. I S. Kibsgaard (red.), *GLSM i barnehagen* (s. 62-73). Universitetsforlaget. 11 sider.

Semundseth, M. (2008). GLSM = God Læring i et Språkstimulerende Miljø. I S. Kibsgaard (red.), *GLSM i barnehagen* (s. 176-186). Universitetsforlaget. 10 sider.

Semundseth, M. (2008). Hva er det beste du vet å spise? I. R. T. Lorentzen & J. Smidt (red.), *Å skrive i alle fag* (s. 107-116). Oslo: Universitetsforlaget. 9 sider.

Sjøhelle, D. K. (2008). Digital kompetanse i barnehagen. I S. Kibsgaard (red.), *GLSM i barnehagen* (s. (144-160). Universitetsforlaget. 16 sider.

Aalberg, E. A. & Semundseth, M. (2008). Språk + musikk = sprusikk ☺. I S. Kibsgaard (red.), *GLSM i barnehagen* (s. 96-109). Universitetsforlaget. 13 sider.

Totalt: 291 sider – mangler 199 sider

Kompendium

Kunst og kulturformidling til de 3-6-årige. Børnekulturens Netværk (2006). 106 sider.

Selvvalgt pensum

Hver student sammen med veileder må finne 300 sider innenfor fagområdet som er tilpasset utviklingsprosjektet

Til sammen 300 s

Lovverk og utredninger

BFD (2005). Klar, ferdig, gå! Tyngre satsing på de små! Rapport fra en arbeidsgruppe om kvalitet i barnehagesektoren.

BFD (1991). FN's konvensjon om barns rettigheter. Stortingsmelding. Q 0648.

KD (2006). Lov om barnehagar.

KD (2006). Rammeplan for innhaldet og oppgåvene i barnehagen. F-4205

KD (2006).Temahefte om barns medverknad.

KD(2007). Kompetanseplan for barnehagen. Strategi for kompetanseheving på barnehagesektoren 2007-2010. F-4233.

KD (2006/2007). Stortingsmelding nr 16 2006/2007.

KD (2008-2009). Stortingsmelding nr.41 – Kvalitet i barnehagen

Østrem, S m. fl. (2009): Alle teller mer – En evaluering av hvordan rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver blir innført, brukt og erfart. Tønsberg. Høgskolen i Vestfold. Rapport 1/ 2009

OECD (2006). Starting Strong II: Early Childhood Education and Care. Kap 1 Why Countries invest in Early Education and care. Paris: OECD.